

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΑΡΙΣΙ
Γραφείο Οικονομικών
και Εμπορικών Υποθέσεων

**Διαδικτυακό Συνέδριο με θέμα “Επισιτιστική Κυριαρχία: η μεγάλη συνάντηση”
(18.05.2021)**

Πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 18 Μαΐου τ.έ., διαδικτυακό συνέδριο με θέμα “Επισιτιστική Κυριαρχία: η μεγάλη συνάντηση”, (« *Souveraineté alimentaire : Le Grand Rendez-vous* ») που διοργάνωσε το Γαλλικό Συμβούλιο Γεωργίας (CAF), το οποίο ενώνει όλους τους μεγάλους αγροτικούς συνδέσμους της χώρας, σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Γεωργικών Εκθέσεων και Διαγωνισμών (CENECA), που είναι υπεύθυνο για τη διοργάνωση του Διεθνούς Αγροτικού Σαλονιού (*Salon International de l'Agriculture*). Η ημερίδα έλαβε χώρα στο πλαίσιο της Εβδομάδας της Γαλλικής Γεωργίας (13-24.05.2021), η οποία διοργανώνεται κατά το τρέχον έτος αντί του Διεθνούς Αγροτικού Σαλονιού λόγω των περιορισμών που έχει επιβάλει η πανδημία.

Τις εργασίες του συνεδρίου άνοιξε ο Γ/Υπουργός Γεωργίας και Τροφίμων κ. Julien Denormandie, ενώ στις στρογγυλές τράπεζες που έλαβαν χώρα συμμετείχαν, μεταξύ άλλων, η Γ/Αναπλ. Υπουργός Βιομηχανίας κα Agnès Pannier-Runacher, ο Ύπατος Αρμοστής Σχεδιασμού (Haut-commissaire au plan) κ. François Bayrou, ο Ευρωπαίος Επίτροπος για την Εσωτερική Αγορά κ. Thierry Breton, η Επικεφαλής της Περιφέρειας Île-de-France κα Valérie Pécresse, καθώς και οι επικεφαλής όλων των μεγάλων αγροτικών συνδέσμων της χώρας όπως το Αγροτικό Επιμελητήριο, η Εθνική Ομοσπονδία Συνδικάτων Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων, η Ένωση Νέων Αγροτών κ.ά. Το συνέδριο ολοκληρώθηκε με την προβολή βιντεοσκοπημένης συνέντευξης του Γάλλου Προέδρου κ. Emmanuel Macron, ο οποίος απάντησε σε σειρά ερωτήσεων που του είχαν θέσει Γάλλοι αγρότες μέσα από μία ειδικά διαμορφωμένη για τον σκοπό αυτό πλατφόρμα.

Ο Γ/Υπουργός Γεωργίας και Τροφίμων κ. Julien Denormandie υποστήριξε ότι το θέμα της επισιτιστικής κυριαρχίας αποτελεί το σημαντικότερο θέμα που πρέπει να αντιμετωπίσει η χώρα σήμερα. Συγχαίροντας και ευχαριστώντας τους αγρότες της χώρας για τη σημαντική συνεισφορά τους, ιδιαίτερα εν μέσω της πανδημίας, ο Γ/Υπουργός τόνισε ότι δεν μπορεί να υπάρξει γεωργία χωρίς αγρότες, και ακριβώς για την υποστήριξη και προάσπιση αυτών των ανθρώπων θα πρέπει να διασφαλισθεί η επισιτιστική κυριαρχία της χώρας. Για τον Γ/Υπουργό το θέμα της επισιτιστικής κυριαρχίας είναι στην ουσία ζήτημα ανεξαρτησίας, προστασίας και ταυτότητας. Στο πλαίσιο αυτό, ο κ. Denormandie αναφέρθηκε σε 4 πεποιθήσεις, στις οποίες ο ίδιος είναι προσηλωμένος:

- i. Η επισιτιστική κυριαρχία αποτελεί καταρχήν πολιτικό όραμα με στόχο την ανεξαρτησία της χώρας. Η ανεξαρτησία αφορά καταρχήν την απεξάρτηση από τις εισαγωγές. Σήμερα, η Γαλλία εισάγει το 50% των φρούτων και λαχανικών που καταναλώνει, ενώ μέσα σε 20 έτη έχει εξαφανισθεί το ήμισυ των πρωτεϊνικών καλλιεργειών. Ο αγροτικός τομέας σήμερα αντιστοιχεί σε μόλις το 4% του γαλλικού ΑΕΠ, όταν στις αρχές της δεκαετίας του 1980 αντιστοιχούσε στο 7% του ΑΕΠ. Τέλος, η Γαλλία σήμερα κατέχει την 6^η θέση παγκοσμίως μεταξύ των μεγαλύτερων εξαγωγέων αγροτικών προϊόντων τροφίμων, πίσω από τη Γερμανία και την Ολλανδία, έχοντας χάσει 3 θέσεις από την 3^η θέση που κατείχε πριν από 10 έτη. Επιπλέον, η ανεξαρτησία αφορά την απεξάρτηση από συστήματα παραγωγής που δεν σέβονται τα εθνικά και ευρωπαϊκά πρότυπα παραγωγής, στρεβλώνοντας τον ανταγωνισμό. Γι αυτό το λόγο, η

επικείμενη Γαλλική Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. το α΄ εξάμηνο του 2022 θα θέσει επιτακτικά το θέμα των ρητρών αμοιβαιότητας (mirror clauses). Τρίτον, η ανεξαρτησία αφορά την **απεξάρτηση από την κλιματική αλλαγή**. Η προστασία έναντι της κλιματικής αλλαγής απαιτεί την πραγματοποίηση επενδύσεων και γι αυτό το σκοπό το Γαλλικό Σχέδιο Ανάκαμψης προβλέπει κονδύλια ύψους 200 εκ. ευρώ. Τέλος, η ανεξαρτησία αφορά την **απεξάρτηση από τη λειτουργία των αγορών**, η οποία δεν αξιολογεί όπως θα έπρεπε την ποιοτικά ανώτερη αγροτική παραγωγή.

- ii. Η επισιτιστική κυριαρχία θα επιτευχθεί διαμέσου του γαλλικού αγροτικού μοντέλου και όχι ενάντια σε αυτό. Απαιτείται η επανάκτηση της ανταγωνιστικότητας της γαλλικής γεωργίας, αλλά της ανταγωνιστικότητας που βασίζεται στην ποιότητα της παραγωγής, την περιβαλλοντική και τη διατροφική ποιότητα, οι οποίες ουσιαστικά συνθέτουν τη γαλλική ταυτότητα και έχουν αναδείξει τη χώρα σε σημαντικό εξαγωγέα αγροτοδιατροφικών προϊόντων. Για την επανάκτηση αυτής της ανταγωνιστικότητας απαιτείται η απεξάρτηση της χώρας από τις εισαγωγές.
- iii. Η επανάκτηση της επισιτιστικής κυριαρχίας θα επιτευχθεί μέσω της λογικής και της επιστήμης. Η λογική πρέπει να επικρατήσει του συναισθήματος και να τεθεί στο επίκεντρο της προσπάθειας. Η λογική και η επιστήμη μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην απεξάρτηση της χώρας από την κλιματική αλλαγή και να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για την πρόοδο του αγροτικού τομέα.
- iv. Η επίτευξη της επισιτιστικής κυριαρχίας προϋποθέτει ότι οι νέες γενιές, οι νέοι της χώρας θα επιλέξουν να ασχοληθούν με αυτό το επάγγελμα. Μόνη η αγάπη για τη γεωργία δεν αρκεί για να προσελκύσει νέους να ακολουθήσουν αυτό το επάγγελμα. Απαιτείται η δημιουργία εκείνων των συνθηκών που θα εξασφαλίσουν μία επαρκή αποζημίωση για τη δουλειά που κάνουν, μία αμοιβή που θα τους επιτρέψει να διατηρούν την ποιότητα στην παραγωγή τους. Σε αυτό το πλαίσιο, πολύ σημαντικός είναι ο ρόλος της γεωργικής εκπαίδευσης και της τεχνικής κατάρτισης των απασχολουμένων στον γεωργικό τομέα για την επανάκτηση της επισιτιστικής κυριαρχίας.

Κατά τη διάρκεια της πρώτης στρογγυλής τραπέζης με τίτλο “Επισιτιστική κυριαρχία: υπάρχει ακόμα επιλογή;”, ο **Ευρωπαίος Επίτροπος Thierry Breton** υπενθύμισε την πρόκληση της διπλής μετάβασης που θα πρέπει να πραγματοποιήσουν οι γεωργοί και ο τομέας των αγροτικών προϊόντων τροφίμων το επόμενο διάστημα: της οικολογικής και ψηφιακής μετάβασης. Από την πλευρά της, η **Γαλλίδα Αναπλ. Υπουργός αρμόδια για τη Βιομηχανία κα Agnès Pannier-Runacher** αναφέρθηκε στην τεράστια κινητοποίηση ολόκληρου του κρατικού μηχανισμού, σε στενή συνεργασία με τους αγροτικούς κλαδικούς φορείς, για την εξασφάλιση της καλής λειτουργίας της αγοράς και της αλυσίδας εφοδιασμού κατά το πρώτο διάστημα της πανδημίας. Ερωτηθείς για το στρατηγικό του όραμα για τη γαλλική επισιτιστική κυριαρχία, ο **Υπάτος Αρμοστής Σχεδιασμού, κ. François Bayrou**, ζήτησε ένα «Σχέδιο Marshall της επανάκτησης» (*Plan Marshall de reconquête*) όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες που, εκτός από τη χρηματοδότηση της οικονομίας με 3,5 τρισ. δολάρια μετά την κρίση του Covid, μόλις πρόσθεσαν επιπλέον 2,2 δισ. δολάρια. Από την πλευρά του ο **Διευθυντής του Club Déméter κ. Sébastien Abis**, τόνισε ότι ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στους καταναλωτές, που βρίσκονται στο επίκεντρο σήμερα, ενώ ο **Πρόεδρος του αγροτικού συνεταιρισμού La Coopération Agricole κ. Dominique Chargé** επισήμανε ότι ένα από τα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει η Γαλλία είναι ότι εξάγει ακατέργαστα προϊόντα και εισάγει μεταποιημένα, με αποτέλεσμα η προστιθέμενη αξία να διαφεύγει.

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης στρογγυλής τραπέζης με θέμα “Πώς θα επιτευχθεί η πρόκληση της επισιτιστικής κυριαρχίας;”, η συζήτηση επικεντρώθηκε στις οικολογικές προκλήσεις, στην ανάγκη ανανέωσης των γενεών που ασχολούνται με τη γεωργία και στη διεθνή διάσταση του θέματος. Η **Πρόεδρος της Περιφέρειας Île-de-France κα Valérie Pécresse**, υπενθύμισε ότι η ανάκτηση της περιστατικής γεωργίας στην περιοχή Île-de-France απαιτεί καλύτερο έλεγχο της γης και την επανάκτηση της βιομηχανικής χερσαίας γης. Στόχος της περιφέρειας είναι η μηδενική καθαρή δέσμευση γης το 2050, αλλά και η αύξηση της τροφοδοσίας από τοπικές πηγές στο 15% από το 3% που ισχύει σήμερα. Ο

Πρόεδρος των Νέων Αγροτών κ. Samuel Vandaele, επέμεινε σε αυτό το σημείο, εξηγώντας ότι η κυριαρχία περνά από την προστασία της γης και του εισοδήματος, τη διατήρηση των πόρων, ειδικά των υδάτινων, και τέλος από τη μετάδοση της τεχνογνωσίας. Από την πλευρά του, ο **Ευρωβουλευτής κ. Pascal Canfin**, Πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Επισιτιστικής Ασφάλειας του Ευρ. Κοινοβουλίου, επεσήμανε ότι η κυριαρχία επιτυγχάνεται μέσα από την υιοθέτηση ρητρών αμοιβαιότητας που αποτελούν το πρώτο βήμα για να ενθαρρυνθούν ορισμένες χώρες να ευθυγραμμιστούν με την ευρωπαϊκή νομοθεσία όσον αφορά τα πρότυπα, ιδίως εκείνα που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος (βιοποικιλότητα, φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις κ.λπ.). Ταυτόχρονα, η επίτευξη επισιτιστικής κυριαρχίας απαιτεί οι διεθνείς συνθήκες (CETA, Mercosur, κ.λπ.) να είναι συμβατές με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και της Στρατηγικής “Farm to Fork”. Σε αυτή τη βάση θα δημιουργηθεί ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο μεταξύ αγροτών και κοινωνίας.

Στη συνέχεια έλαβε χώρα συζήτηση, υπό τον τίτλο «Διασταυρούμενες απόψεις», μεταξύ της **Προέδρου της Εθνικής Ομοσπονδίας Συνδικάτων Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (FNSEA) και Christiane Lambert** και του αναπληρωτή αρχισυντάκτη της εφημερίδας Les Échos, κ. Dominique Seux. Σε παραλληλισμό που έκανε ο κ. Seux μεταξύ της αποβιομηχάνισης που είχε βιώσει η χώρα στις αρχές της χιλιετίας με όσα βιώνει ο τομέας της γεωργίας σήμερα, η κα Lambert επεσήμανε ότι η μόνη διαφορά που υπάρχει είναι ότι σε αντίθεση με τις βιομηχανίες, οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις δεν μπορούν να μετεγκατασταθούν, τονίζοντας ταυτόχρονα ότι μέρος της τρέχουσας κατάστασης της γεωργίας οφείλεται στις κυβερνήσεις και τους πολιτικούς, οι οποίοι φέρουν σημαντικό μερίδιο ευθύνης όταν αντιτίθενται στη γεωργία και το περιβάλλον. Για την Πρόεδρο της FNSEA, η εκπαίδευση των καταναλωτών είναι επίσης ένα από τα κλειδιά της επίτευξης επισιτιστικής κυριαρχίας και γι αυτό το λόγο οι αγρότες έχουν αναλάβει τη δική τους επικοινωνιακή πολιτική, θέλοντας να εξηγήσουν την καθημερινή τους εργασία με διαφανή και εκπαιδευτικό τρόπο.

Το συνέδριο ολοκληρώθηκε με την προβολή βιντεοσκοπημένης συνέντευξης του **Γάλλου Προέδρου κ. Emmanuel Macron**, ο οποίος απάντησε σε ερωτήσεις που έθεσαν απευθείας οι αγρότες, αποκαλύπτοντας το όραμά του για την επισιτιστική κυριαρχία, το οποίο βασίζεται στη δίκαιη αμοιβή για τους παραγωγούς, στην καταπολέμηση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και στην προστασία των αγροτών από την κλιματική αλλαγή.

Δηλώνοντας χαρακτηριστικά ότι το θέμα της εξασφάλισης ενός δίκαιου γεωργικού εισοδήματος αποτελεί “τη μητέρα των μαχών”, ο Γάλλος Πρόεδρος σημείωσε ότι ο νόμος Egalim επέτρεψε να σημειωθεί κάποια πρόοδος. Ωστόσο, εξακολουθεί να απαιτείται η καλύτερη οργάνωση των παραγωγών, η οποία σε ορισμένους κλάδους, όπως του βοδινού κρέατος, υστερεί σημαντικά. Για να εξαλειφθούν ορισμένες ατέλειες του νόμου, ένα νέο νομοσχέδιο βρίσκεται υπό επεξεργασία, το οποίο αναμένεται να ψηφιστεί πριν από την έναρξη του επόμενου γύρου εμπορικών διαπραγματεύσεων (μεταξύ αγροτών και διανομέων) που προγραμματίζεται για τον Οκτώβριο του 2021. Σύμφωνα με τον Γ/Πρόεδρο, η εξασφάλιση δίκαιης αμοιβής των παραγωγών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ανανέωση των γενεών στον αγροτικό τομέα, η οποία με τη σειρά της είναι αναγκαία συνθήκη για την επίτευξη επισιτιστικής κυριαρχίας.

Επιπλέον, για τη διατήρηση του εισοδήματος των αγροτών απαιτείται η καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού μέσω της εφαρμογής ρητρών αμοιβαιότητας, που θα απαγορεύσουν την είσοδο στην ΕΕ προϊόντων με πρότυπα χαμηλότερων απαιτήσεων από αυτά που είναι υποχρεωτικά στην Ευρώπη. Σύμφωνα με τον Γ/Πρόεδρο, υπάρχουν δύο είδη αθέμιτου ανταγωνισμού: εντός και εκτός της Ευρώπης. Ο ενδο-ευρωπαϊκός ανταγωνισμός οφείλεται στο γεγονός ότι ορισμένα κ-μ, όπως η Γαλλία, εφαρμόζουν πιο αυστηρούς κανόνες, όπως π.χ. στις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις, καθώς επίσης και στο χαμηλότερο εργατικό κόστος που ισχύει σε ορισμένα κ-μ. Όσον αφορά τον αθέμιτο ανταγωνισμό εκτός Ευρώπης, πρόκειται στην ουσία για κοινωνικό και περιβαλλοντικό ντάμπινγκ από τρίτες χώρες. Αναφερόμενος ειδικότερα στις εμπορικές συμφωνίες με τον Καναδά (CETA) και με τις χώρες Mercosur, ο Γ/Πρόεδρος υπενθύμισε τη γαλλική συνεισφορά στη CETA με τη θέσπιση βέτο για θέματα κλίματος, αλλά και την απαίτηση οι ευρωπαϊκοί κανόνες να εφαρμόζονται από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη. Αναφορικά με τη συμφωνία Mercosur, ο Γ/Πρόεδρος δήλωσε κατηγορηματικά ότι δεν προτίθεται

να την επικυρώσει, καθώς δεν είναι δυνατόν να επιβάλλονται περιβαλλοντικοί και κοινωνικοί περιορισμοί στους Γάλλους και Ευρωπαίους αγρότες και την ίδια στιγμή να εισάγονται προϊόντα από περιοχές που δεν εφαρμόζουν τους ίδιους κανόνες.

Ερωτηθείς για τους κλιματικούς κινδύνους, ο Γ/Πρόεδρος αναφέρθηκε στην άμεση απάντηση της γ/κυβέρνησης στον παγετό που έπληξε τις καλλιέργειες στις αρχές Απριλίου τ.έ. με το σχέδιο έκτακτης ανάγκης ύψους 1 δισ. ευρώ που υιοθετήθηκε. Ωστόσο, σε πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα απαιτείται η επανεξέταση του ασφαλιστικού μοντέλου που εφαρμόζεται και η δημιουργία ενός νέου συστήματος ασφάλισης καλλιέργειας, υποστηριζόμενο από δημόσια χρηματοδότηση, ώστε οι αγρότες να μην αναλαμβάνουν μόνοι τους το κόστος μίας φυσικής καταστροφής, ειδικά με τα τρέχοντα επίπεδα εισοδήματος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Επιβεβαιώνοντας τη διεξαγωγή μίας διευρυμένης συνάντησης για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (“Varenne agricole de l'eau et de l'adaptation au changement climatique”) πριν το καλοκαίρι, για την επανεξέταση όλων των υφιστάμενων έργων (δεξαμενές, φράγματα κ.λπ.) και την ενσωμάτωσή τους σε περιφερειακά έργα. Στόχος είναι η απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας εξέτασης των έργων και η ολοκλήρωσή τους σε σύντομο διάστημα, και όχι σε 18, 24 και μερικές φορές ακόμη και 36 μήνες που απαιτείται σήμερα. Απαντώντας σχετικά με τα φυτοφάρμακα, ο Γ/Πρόεδρος δήλωσε ότι απαιτείται πραγματισμός και διαβεβαίωσε ότι δεν θα αφήσει τους αγρότες χωρίς λύσεις, οι οποίες θα πρέπει να υιοθετηθούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο και θα επέλθουν μέσα από την πρόοδο της έρευνας.